EUROOPA KOHTU OTSUS (neljas koda)

17. veebruar 2009 *

Kohtuasjas C-552/07,

mille ese on EÜ artikli 234 alusel Conseil d'État' (Prantsusmaa) 21. novembri 2007. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 11. detsembril 2007, menetluses

Commune de Sausheim

versus

Pierre Azelvandre,

EUROOPA KOHUS (neljas koda),

koosseisus: koja esimees K. Lenaerts, kohtunikud T. von Danwitz, R. Silva de Lapuerta (ettekandja), E. Juhász ja J. Malenovský,

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

kohtujurist: E. Sharpston,
kohtusekretär: ametnik R. Şereş,

arvestades kirjalikus menetluses ja 14. oktoobri 2008. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades kirjalikke märkusi, mille esitasid:

– Commune de Sausheim, esindaja: *avocat* D. Le Prado,

– Prantsuse valitsus, esindajad: G. de Bergues ja A.-L. During,

– Kreeka valitsus, esindajad: S. Papaioannou, V. Karra ja I. Chalkias,

– Madalmaade valitsus, esindajad: C. Wissels, M. de Mol ja M. de Grave,

– Poola valitsus, esindajad: M. Dowgielewicz ja B. Majczyna,

– Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: C. Zadra ja J.-B. Laignelot,

olles 22. detsembri 2008. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlus selle esitanud kohtu sõnastuse kohaselt puudutab küsimust, kuidas tõlgendada nõukogu 23. aprilli 1990. aasta direktiivi 90/220/EMÜ geneetiliselt muundatud organismide tahtliku keskkonda viimise kohta (EÜT L 117, lk 15) artiklit 19.

2 Põhikohtuasja eesmärk on vaidlustada 2004. aastal tehtud haldusotsus. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. märtsi 2001. aasta direktiivi 2001/18/EÜ geneetiliselt muundatud organismide tahtliku keskkonda viimise kohta ja nõukogu direktiivi 90/220/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (EÜT L 106, lk 1; ELT eriväljaanne 15/06, lk 77) artikli 34 lõike 1 esimese lõigu kohaselt pidid liikmesriigid jõustama nimetatud direktiivi täitmiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 17. oktoobriks 2002. Direktiivi 2001/18 artikli 36 lõikega 1 tunnistati direktiiv 90/220 alates

nimetatud kuupäevast kehtetuks. Neil asjaoludel tuleb käesolevat eelotsusetaotlust käsitleda lähtuvalt direktiivist 2001/18.

3 Eelotsusetaotlus on esitatud kohtumenetluses, mille poolteks on Sausheimi vald ja P. Azelvandre, seoses keeldumisega edastada viimasele prefekti kaaskirju ja keskkonda viimise protokolle geneetiliselt muundatud organismide (edaspidi „GMO-d") tahtliku keskkonda viimise katsete kohta.

Ühenduse õigus

4 Direktiivi 2001/18 artikkel 1 sätestab:

„Ettevaatusprintsiibi kohaselt on käesoleva direktiivi eesmärk ühtlustada liikmesriikide õigus- ja haldusnormid ning tagada inimeste tervise ja keskkonna kaitse järgmistel juhtudel:

– geneetiliselt muundatud organismide keskkonda viimine muul eesmärgil, kui nende turuleviimine ühenduses,

– geneetiliselt muundatud organismide toodetena või toodete koostises turuleviimine ühenduses.”

5 Nimetatud direktiivi artikli 2 punkti 3 kohaselt on „tahtlik keskkonda viimine” GMO või GMO-de kombinatsiooni tahtlik keskkonda viimine, mille puhul ei kasutata erilisi isoleerimismeetmeid rahvastiku ja keskkonnaga kokkupuudete piiramiseks ja kaitstuse kõrge taseme loomiseks.

6 Sama direktiivi artikli 4 lõigetes 1 ja 2 määratletakse liikmesriikide üldised kohustused kõnealuses valdkonnas järgmiselt:

„1. Liikmesriigid tagavad ettevaatusprintsiibi kohaselt kõigi vajalike meetmete võtmise selleks, et vältida GMO-de tahtliku keskkonda viimise või turuleviimisega seotud võimalikku ebasoovitavat mõju inimeste tervisele ja keskkonnale. GMO-de tahtlik keskkonda viimine või turuleviimine võib toimuda ainult B või C osa kohaselt.

2. Iga isik teeb enne taotluse esitamist keskkonnariski hindamise B või C osa alusel. Teave, mis võib olla vajalik keskkonnariski hindamiseks, on esitatud III lisas. […]”

7 „Lubade andmise standardmenetluse” kohta on direktiivi 2001/18 artikli 6 lõikes 1 ja lõike 2 punktis a sätestatud:

„1. Iga isik peab, ilma et see piiraks artikli 5 kohaldamist, enne GMO või GMO-de kombinatsiooni tahtlikku keskkonda viimist esitama taotluse selle liikmesriigi kompetentsele asutusele, kelle territooriumil GMO-d või nende kombinatsioon kavatsetakse keskkonda viia.

2. Lõikes 1 märgitud taotluses esitatakse:

a) tehniline toimik, mis sisaldab III lisas kindlaksmääratud andmeid, mis on vajalikud GMO või GMO-de kombinatsiooni tahtliku keskkonda viimise ohtlikkuse hindamiseks […]”.

8 Kõnealuse direktiivi artiklis 9 on sätestatud:

„1. Liikmesriigid peavad ettekavatsetud tahtliku keskkonda viimise küsimustes nõu üldsusega ning vajaduse korral huvirühmadega, ilma et see piiraks artiklite 7 ja 25 sätete

kohaldamist. Selleks sätestavad liikmesriigid kõnealuste ärakuulamiste korra, sealhulgas mõistliku ajavahemiku, et anda üldsusele ja huvirühmadele võimalus arvamuse avaldamiseks.

2. Ilma et see piiraks artikli 25 sätete kohaldamist:

– teevad liikmesriigid üldsusele teatavaks andmed kõigi oma territooriumil toimuvate GMO-de keskkonda viimiste kohta B osa kohaselt;

[…].”

9 „Taotlemise korra” kohta sätestab nimetatud direktiivi artikli 13 lõike 2 punkt a järgmist:

„Taotluses peab olema:

a) III ja IV lisas ettenähtud teave. Taotluses võetakse arvesse toodetena või toodete koostises esinevate GMO-de kasutuskohtade erinevust ning selles peavad olema andmed ja tulemused, mis on saadud uurimis- ja arendustöö eesmärgil keskkonda viimise mõju kohta inimeste tervisele ja keskkonnale”.

10 Kõnealuse direktiivi artiklis 25 on sätestatud:

„1. Komisjon ja kompetentsed asutused ei tohi avaldada kolmandatele isikutele käesoleva direktiivi alusel teatatud või vahetatud konfidentsiaalset teavet ning peavad kaitsma saadud andmetega seotud intellektuaalomandi õigusi.

2. Taotleja võib käesoleva direktiivi kohaselt esitatud taotluses märkida, millise teabe avalikustamine võiks kahjustada tema konkurentsivõimet ning mida tuleks järelikult käsitleda konfidentsiaalsena. Sellisel juhul tuleb esitada kontrollitav põhjendus.

3. Kompetentne asutus otsustab pärast nõupidamist taotlejaga, millist teavet tuleb käsitleda konfidentsiaalsena, ja teatab taotlejale oma otsusest.

4. Mingil juhul ei tohi konfidentsiaalsena käsitleda järgmist vastavalt artiklitele 6, 7, 8, 13, 17, 20 või 23 esitatud teavet:

– GMO(de) üldine kirjeldus, taotleja nimi ja aadress, keskkonda viimise eesmärk ja koht ning kavandatud kasutus;

– […]

– keskkonnariski hindamine.”

11 Kõnealuse direktiivi artikli 31 lõikes 3, mis käsitleb teabevahetust ja aruandlust, on sätestatud:

„Ilma et see piiraks lõike 2 ja IV lisa A osa punkti 7 kohaldamist,

a) asutavad liikmesriigid avalikud registrid, millesse kantakse GMO-de B osale vastavad keskkonda viimise kohad;

b) asutavad liikmesriigid ka registrid, millesse kantakse C osa kohaselt kasvatatud GMO-de keskkonda viimise kohad, muu hulgas nii, et selliste GMO-de võimalikku mõju keskkonnale oleks võimalik kontrollida […]. Ilma et see piiraks […] asjakohaste sätete kohaldamist, kõnealused kohad:

– tehakse teatavaks kompetentsetele asutustele, ja

– tehakse teatavaks üldsusele

kompetentsete asutuste poolt asjakohaseks peetaval viisil ning siseriiklike sätetega ettenähtud korras.”

12 Direktiivi 2001/18 III lisas täpsustatakse, millist teavet peab sisaldama direktiivi B ja C osas, täpsemalt artiklites 5–24 nimetatud taotlus.

13 Nõukogu 7. juuni 1990. aasta direktiivi 90/313/EMÜ, mis käsitleb vaba juurdepääsu keskkonnateabele (EÜT L 158, lk 56, ELT eriväljaanne 15/01, lk 402), artikli 3 lõikes 2 on sätestatud:

„Liikmesriigid võivad sätestada, et taotletud teabe andmisest võidakse keelduda, kui see on seotud:

– riigiasutuste menetluse konfidentsiaalsuse, rahvusvaheliste suhete ja riigikaitsega,

– avaliku julgeolekuga,

[…]

– äri- või tootmissaladusega, sealhulgas intellektuaalomandiga,

[…]

– materjaliga, mille avalikustamise tõttu võib keskkond, millega see materjal seotud on, tõenäoliselt kahjustada saada,

[…]”.

14 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2003. aasta direktiivi 2003/4/EÜ keskkonnateabele avaliku juurdepääsu ja nõukogu direktiivi 90/313/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (EÜT L 41, lk 26; ELT eriväljaanne 15/07, lk 375), mille artikli 10 esimese lõigu kohaselt tuli selle direktiivi täitmiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid jõustada 14. veebruariks 2005, artikli 4 lõike 2 esimese lõigu punktides b, e ja h on sätestatud, et liikmesriigid võivad sätestada keskkonnateabe taotluse tagasilükkamise, kui teabe avalikustamine võib kahjustada vastavalt avalikku julgeolekut või riigikaitset, intellektuaalomandi õigusi ja selle teabega seotud keskkonna kaitset.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

15 21. aprilli 2004. aasta kirjas palus P. Azelvandre Sausheimi vallavanemal edastada talle iga Sausheimi valla territooriumil aset leidnud GMO-de keskkonda viimise kohta avalik teadaanne ja keskkonda viimise protokoll, mis võimaldab kindlaks teha maatüki, kus see läbi viidi, ja nimetatud dokumentidele lisatud prefekti kaaskiri. Ta palus ka, et talle saadetaks teabeleht iga uue keskkonda viimise kohta, mis toimub 2004. aastal.

16 Saamata vastust, pöördus P. Azelvandre 1. juuni 2004. aasta kirjaga haldusdokumentide juurdepääsu komisjoni taotlusega saada 21. aprilli 2004. kirjas loetletud dokumendid. 24. juunil 2004 rahuldas komisjon taotluse avaliku teadaande ja prefekti kaaskirja esimese lehekülje edastamise osas. Kuid komisjon keeldus edastamast keskkonda viimise protokolli ja keskkonda viimise kohtade asukohaplaani, leides, et selline avalikustamine kahjustaks asjaomaste põllumeeste eraelu puutumatust ja turvalisust. Lisaks tunnistas nimetatud komisjon vastuvõetamatuks taotluse, millega paluti edastada teabelehed iga uue keskkonda viimise kohta.

17 Kõnealuse teate järel edastas Sausheimi vallavanem P. Azelvandre'ile 24. mail ja 4. augustil 2004 avalikud teadaanded GMO-de viie keskkonda viimise juhtumi kohta valla territooriumil ja prefektiameti kaaskirjad neist kahe kohta.

18 P. Azelvandre esitas 16. septembril 2004 kaebuse Tribunal administratif de Strasbourg'i, millega ta taotles esiteks, et tühistataks vallavanema vaikimisi tehtud

otsus keelduda talle edastamast prefektiameti kirju ja keskkonda viimise protokolle kõnealuse valla territooriumil toimunud iga GMO-de keskkonda viimise kohta ning teiseks, et vallavanemat kohustataks nimetatud dokumente talle edastama.

19 Tribunal administratif de Strasbourg tühistas 10. märtsi 2005. aasta otsusega esiteks Sausheimi vallavanema vaikimisi tehtud otsuse keelduda edastamast P. Azelvandre'ile GMO-de keskkonda viimise ülejäänud katseid puudutavaid prefektiameti kirju ja keskkonda viimise protokolle viie katse kohta, välja arvatud nimesid puudutav teave, ja teiseks kohustas vallavanemat nimetatud dokumente P. Azelvandre'ile edastama.

20 Commune de Sausheim esitas 30. mail 2005 nimetatud otsuse peale Conseil d'État'le apellatsioonkaebuse, milles taotles selle otsuse tühistamist.

21 Conseil d'État kahtleb, kuidas tõlgendada avalikkuse teavitamise kohustust seoses GMO-de tahtliku keskkonda viimisega, eelkõige direktiivi 90/220 artiklist 19 tulenevaid kohustusi.

22 Neil asjaoludel otsustas Conseil d'État menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas „geneetiliselt muundatud organismide keskkonda viimise koht", mida ei tohi […] direktiivi 90/220 […] artikli 19 sõnastuse kohaselt käsitleda konfidentsiaalsena,

on katastriüksus või laiem geograafiline piirkond, mis vastab kas vallale, mille territooriumil keskkonda viimine toimub, või veelgi laiemale geograafilisele piirkonnale (kanton, departemang)?

2. Kas juhul, kui kõnealuse koha all tuleb mõista katastriüksust, võib keskkonda viimise koha katastritunnuse jätta edastamata, tuginedes avaliku korra või seadusega kaitstud saladuste kaitsele vastavalt [EÜ] artiklile 95 või direktiivile 2003/4 […] või ühenduse õiguse mõnele üldpõhimõttele?"

Eelotsuse küsimused

Esimene küsimus

Euroopa Kohtule esitatud märkused

23 Commune de Sausheim leiab, et „keskkonda viimise koht" direktiivi 2001/18 artikli 25 lõike 4 esimese taande tähenduses on valla territoorium, kus katseid tehakse.

24 Prantsuse valitsus leiab, et keskkonda viimise koht võib hõlmata laiemat geograafilist piirkonda kui katastriüksus, pigem nagu vald või kanton.

25 Kreeka valitsus on seisukohal, et keskkonda viimise kohta tuleb määratleda kui katastrisse kantud maatükki ja sellisena ka kindlaks teha, või juhul kui katastrit ei peeta, siis kui piiritletud maatükki, mille asukoht on riiklikus maainfosüsteemis geograafilise teabe võrgustiku abil täpselt määratletud.

26 Madalmaade valitsus väidab, et keskkonda viimise kohta tuleb katastriüksusena käsitada üksnes teatud juhtudel. Kõnealuse mõiste sisu määratlemisel on liikmesriikide haldusasutustel ja kohtutel teatav kaalutlusõigus.

27 Poola valitsus väidab, et keskkonda viimise koht ei tähenda katastriüksust, vaid laiemat geograafilist piirkonda, mida määratletakse nii, et sellega on avalikkusele tagatud kohane juurdepääs GMO-de keskkonda viimise toimingutega seotud teabele, kuid samas on kaitstud nimetatud toiminguid tegevate ettevõtjate majandushuvid.

28 Euroopa Ühenduste Komisjon leiab, et keskkonda viimise kohta tuleb määratleda igat üksikjuhtumit eraldi käsitledes lähtuvalt siseriiklikule ametiasutusele teatise esitanud isiku poolt esitatud andmetest vastavalt direktiivi 2001/18 B ja C osas ette nähtud korrale.

Euroopa Kohtu vastus

29 Selleks, et esimesele küsimusele vastata, tuleb sissejuhatuseks märkida, et direktiivi 2001/18 artikli 25 lõige 4, mille kohaselt teatud GMO-de tahtliku keskkonda viimisega seotud teavet ei tohi käsitleda konfidentsiaalsena, on osa nimetatud toimingute suhtes kohaldatavat korda käsitlevatest eeskirjadest. Need eeskirjad põhinevad kõnealuse direktiivi põhjendustes 5, 6, 8 ja 10 esitatud eesmärkidel, milleks on inimeste tervise kaitse, ennetavate meetmete vajalikkuse põhimõte ja ettevaatusprintsiip ning kõnealuste keskkonda viimise toimingute ettevalmistamise ja teostamise läbipaistvus.

30 Viimati mainitud eesmärgiga seoses tuleb rõhutada, et kõnealuses direktiivis sätestatud läbipaistvuse põhimõte kajastub eelkõige selle direktiivi artiklis 9 ja artikli 25 lõikes 4 ning artikli 31 lõikes 3. Nimetatud sätetega on ühenduse seadusandja soovinud seoses kavandatava GMO-de tahtliku keskkonda viimisega kehtestada mitte üksnes üldise avaliku arutelu korra, vajadusel arutelu korra teatud huvirühmadega, vaid ka avalikkuse õiguse tutvuda GMO-de tahtlikku keskkonda viimist puudutava teabega ja kõikide GMO-de tahtliku keskkonda viimise kohtade kohta peetavate riiklike registrite loomise.

31 Nagu märkis kohtujurist oma ettepaneku punktides 45 ja 48, tuleneb nimetatud õigusnormidest, et neis sätestatud õigused on tihedalt seotud teabega, mida tuleb

esitada iga GMO-de muul kui turuleviimise eesmärgil tahtliku keskkonda viimise puhul järgimiseks kohustusliku teavitamise korraga vastavalt direktiivi 2001/18 artiklitele 5–8.

32 Selliselt tuvastatud seosest teavitamise korra ja kavandatava GMO-de tahtliku keskkonda viimisega seotud teabele juurdepääsu vahel tuleneb, et kui ei ole tegu kõnealuses direktiivis sätestatud erandiga, võib huvitatud avalikkus taotleda kogu taotleja poolt GMO-de tahtliku keskkonda viimise loa väljastamiseks esitatud teabe saamist.

33 Mis puudutab kõnealuse teabe iseloomu, siis sätestavad direktiivi 2001/18 artikli 6 lõiked 1 ja 2, et iga isik peab enne GMO tahtlikku keskkonda viimist esitama taotluse selle liikmesriigi kompetentsele asutusele, kelle territooriumil GMO-d kavatsetakse keskkonda viia, mille juurde peab kuuluma kõnealuse direktiivi III lisas kindlaksmääratud andmeid sisaldav tehniline toimik. Lisaks tuleb sama direktiivi artikli 13 lõike 2 punkti a kohaselt nimetatud teabe esitamisel arvesse võtta GMO-de kasutuskohtade erinevust.

34 Liikmesriigid on kohustatud kõiki eelnimetatud tegureid arvesse võttes tagama direktiivi 2001/18 artikli 4 lõigete 1 ja 2 kohaselt kõigi vajalike meetmete võtmise selleks, et vältida GMO-de tahtliku keskkonda viimisega seotud võimalikku ebasoovitavat mõju inimeste tervisele ja keskkonnale ning tegema GMO-de tahtliku keskkonda viimise võimaliku keskkonnariski kohase hindamise.

35 Mis puudutab esitatava teabe detailsuse astet, siis, nagu on sätestatud direktiivi 2001/18 III lisas, oleneb see kavandatava GMO tahtliku keskkonda viimise iseloomust. Antud küsimuses sisaldab kõnealuse direktiivi geneetiliselt muundatud kõrgemate taimede keskkonda viimist käsitlev III lisa B osa üksikasjalisi eeskirju taotleja poolt esitamisele kuuluva teabe kohta.

36 Taotlusele lisatud tehnilises toimikus kuuluvad vastavalt kõnealuse direktiivi III lisa B osa punktile E esitamisele eelkõige keskkonda viimise koha suurus ja asukoht ning keskkonda viimise koha ökosüsteemi kirjeldus, kaasa arvatud kliima, taimestik ja loomastik ning selle lähedus ametlikult tunnustatud biotoopidele või kaitsealadele, mida võidakse mõjutada.

37 Seoses teabega, mida nõutakse muude geneetiliselt muundatud organismide kui kõrgemate taimede keskkonda viimise taotlustes, on III A lisa III B osas taotlusele lisatud tehnilises toimikus nimetamisele kuuluva teabena loetletud keskkonda viimise koha (kohtade) geograafiline asend ja võrkkoordinaadid, sihtökosüsteemide ja nende ökosüsteemide kirjeldus, mida võidakse mõjutada.

38 Seega vastavad GMO-de tahtlikul keskkonda viimisel esitamisele kuuluvad keskkonda viimise geograafilise asendiga seotud tegurid nõudele teha kindlaks selle toimingu konkreetsed tagajärjed keskkonnale. Niisiis tuleb keskkonda viimise asukoha näitajad määratleda lähtuvalt iga sellise toimingu iseloomust ja võimalikust mõjust keskkonnale, nagu tuleneb käesoleva otsuse kahest eelmisest punktist.

39 Niisiis tuleb esimesele küsimusele vastata, et „keskkonda viimise koht" direktiivi 2001/18 artikli 25 lõike 4 esimese taande tähenduses määratletakse kogu taotleja poolt kõnealuse direktiivi artiklite 6–8, 13, 17, 20 või 23 alusel keskkonda viimise koha kohta siseriiklikule pädevale asutusele, kelle territooriumil kõnealune keskkonda viimine toimub, esitatud teabe põhjal.

Teine küsimus

Euroopa Kohtule esitatud märkused

40 Commune de Sausheim leiab, et EÜ artikli 95 ja direktiivi 2003/4 kohaselt on siseriiklikel ametiasutustel õigus otsustada, kas teave GMO-de keskkonda viimisega seotud katsete asukoha kohta võib avaliku korra ja julgeoleku kaitse eesmärgil jääda konfidentsiaalseks.

41 Prantsuse valitsus väidab, et kui Euroopa Kohus asub seisukohale, et „keskkonda viimise koht" on katastriüksus, siis tuleb direktiivi 2003/4 artikli 4 lõiget 2 tõlgendada nii, et see lubab pädevatel asutustel igal üksikjuhul kontrollida, kas, taotleja huvidest sõltumata, nimetatud asukohaga seotud teabe avalikustamine on vastuolus eelkõige avaliku julgeoleku kaitse eesmärgiga.

42 Kreeka valitsus väidab, et juhul, kui „keskkonda viimise koha" all tuleb mõista katastriüksust, võib keskkonda viimise koha katastritunnuse jätta avaliku korra või seadusega kaitstud saladuste kaitsele tuginedes edastamata üksnes erandjuhul, ja seda tingimusel, et keeldumine ei ole sõnastatud üldiselt, vaid piisavalt põhjendatuna.

43 Poola valitsus on seisukohal, et juhul, kui keskkonda viimise koha all tuleb mõista katastriüksust, võib keskkonda viimise koha katastritunnuse jätta edastamata, tuginedes avaliku korra kaitsele direktiivi 2003/4 ja EÜ artikli 95 alusel.

44 Komisjon väidab, et ühenduse õiguses ei ole ette nähtud avaliku korra ega muudel kaalutlustel tehtavat erandit, millele võiks tugineda direktiivi 2001/18 artikli 25 lõike 4 esimeses taandes sätestatud eeskirjade järgimata jätmisel.

Euroopa Kohtu vastus

45 Selleks et vastata eelotsusetaotluse esitanud kohtu teisele küsimusele, tuleb meenutada, et direktiivi 2001/18 artikli 25 lõigetes 1–3 on sätestatud kord, mis määratleb täpselt sama direktiiviga ette nähtud teabe teavitamismenetluse ja teabevahetusega seoses esitatava teabe konfidentsiaalsuse.

46 Nimetatud sätetest tuleneb, et komisjonile või pädevale asutusele asjaomase direktiivi alusel esitatud või vahetatud konfidentsiaalset teavet ega teavet, mille avalikustamine võiks kahjustada konkurentsivõimet, ei tohi avalikustada ning et kõnealuse teabega seotud intellektuaalomandi õigused peavad olema kaitstud. Lisaks otsustab pädev asutus pärast nõupidamist taotlejaga, vastavalt kõnealuse artikli 25 lõigetele 2 ja 3, millist teavet tuleb viimase poolt esitatud „kontrollitavat põhjendust” arvestades käsitleda konfidentsiaalsena, ja teatab taotlejale nimetatud otsusest.

47 Seega on kõnealuste sätetega direktiivis 2001/18 kehtestatud ammendavad eeskirjad avalikkuse juurdepääsu kohta arutlusel olevas valdkonnas ja selle õiguse võimalike erandite kohta.

48 Mis puudutab keskkonda viimise koha kohta käivat teavet, siis tuleb rõhutada, et vastavalt kõnealuse direktiivi artikli 25 lõike 4 esimesele taandele ei või nimetatud teave ühelgi juhul jääda konfidentsiaalseks.

49 Neil asjaoludel ei kujuta avaliku korra või seadusega kaitstud saladuste kaitse, millele viitas eelotsusetaotluse esitanud kohus oma teises küsimuses, endast direktiivi 2001/18 artikli 25 lõikes 4 sätestatud teabele, eelkõige keskkonda viimise koha kohta käivale teabele juurdepääsu piiramise õigustust.

50 Euroopa Kohus on juba leidnud, et riigisiseste raskuste kartusega ei saa kuidagi õigustada liikmesriigi hoidumist ühenduse õiguse nõuetekohasest kohaldamisest (vt eelkõige 9. detsembri 1997. aasta otsus kohtuasjas C-265/95: komisjon *vs*. Prantsusmaa, EKL 1997, lk I-6959, punkt 55). Mis puudutab GMO-de tahtlikku keskkonda viimist, siis on Euroopa Kohus leidnud oma 9. detsembri 2008. aasta otsuse kohtuasjas C-121/07: komisjon *vs*. Prantsusmaa (EKL 2008, lk I-9159) punktis 72, et isegi kui eeldada, et Prantsuse Vabariigi kirjeldatud probleemide allikas on ühendusest pärinevate õigusnormide rakendamine, ei saa liikmesriik enda kaitseks tugineda ühenduse õigusakti täitmisel ilmnenud kohaldamisraskustele, sh üksikisikute vastuseisuga seotud raskustele, et õigustada ühenduse õigusest tulenevate kohustuste täitmata jätmist ja tähtaegade järgimata jätmist.

51 Sellist direktiivi 2001/18 tõlgendust toetab kõnealuse direktiivi artikli 25 lõike 4 kolmandas taandes sätestatud nõue, mille kohaselt ei tohi konfidentsiaalsena käsitleda keskkonnariski hindamisega seotud teavet. Nimetatud hindamist ei ole võimalik teha ilma täieliku teabeta kavandatava keskkonda viimise kohta, kuna selle puudumisel ei ole võimalik kohaselt hinnata GMO-de tahtliku keskkonda viimise kahjulikku toimet inimese tervisele ja keskkonnale (vt selle kohta eespool viidatud 9. detsembri 2008. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Prantsusmaa, punktid 75 ja 77).

52 Direktiividega 90/313 ja 2003/04 seoses tuleb märkida, nagu leidis kohtujurist oma ettepaneku punktis 56, et liikmesriik ei saa tugineda nimetatud direktiivide erandit kehtestavale sättele, et keelata juurdepääs teabele, mis direktiivide 2001/18 ja 90/220 kohaselt peaks olema avalik.

53 Lõpuks, kuna eelotsusetaotluse esitanud kohus tugines EÜ artiklile 95, piisab, kui märkida, et kõnealune liikmesriik ei kasutanud nimetatud artiklis ette nähtud võimalust.

54 Eeltoodud kaalutlustest tuleneb, et direktiivi 90/313 artikli 3 lõike 2 ja direktiivi 2003/4 artikli 4 lõike 2 sätetele, mille kohaselt võib keskkonnateabe nõude tagasi lükata, kui taotletava teabe avalikustamine võib kahjustada teatud huve, kaasa arvatud avalikku korda, ei saa direktiivi 2001/18 artikli 25 lõikes 4 sätestatud läbipaistvuse nõuete täitmatajätmisel tugineda.

55 Seega tuleb teisele küsimusele vastata, et direktiivi 2001/18 artikli 25 lõikes 4 sätestatud teavet ei või jätta edastamata, tuginedes avaliku korra või muude seadusega kaitstud huvide kaitsele.

Kohtukulud

56 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule märkuste esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (neljas koda) otsustab:

1. „Keskkonda viimise koht" Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. märtsi 2001. aasta direktiivi 2001/18/EÜ geneetiliselt muundatud organismide tahtliku keskkonda viimise kohta ja nõukogu direktiivi 90/220/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta artikli 25 lõike 4 esimese taande tähenduses määratletakse kogu taotleja poolt kõnealuse direktiivi artiklite 6–8, 13, 17, 20 või 23 alusel keskkonda viimise koha kohta

siseriiklikule pädevale asutusele, kelle territooriumil kõnealune keskkonda viimine toimub, esitatud teabe põhjal.

2. Direktiivi 2001/18 artikli 25 lõikes 4 sätestatud teavet ei või jätta edastamata, tuginedes avaliku korra või muude seadusega kaitstud huvide kaitsele.

Allkirjad